

Juryrapport

Jan Brouwer Scriptieprijs 2021 - Maatschappijwetenschappen

Mila Bammens (Universiteit Utrecht)

The reasoning of the /pol/itically incorrect: Negative attitudes towards immigrants expressed on the online platform of 4chan

“Eerst onze mensen. (...) Nederland weer van ons. (...) Wir sind das Volk.” Met deze citaten begint de scriptie van Mila Bammens. In haar scriptie onderzoekt zij hoe negatieve attitudes jegens immigranten worden geuit op 4chan. Het politiek incorrecte 4chan is bekend vanwege extreemrechtse berichten en het aanzetten tot offline activisme. Pepe the Frog is het symbool van 4chan. Pepe is uitgegroeid tot de mascotte van alt-right en blanke suprematie. Een complottheorie als QAnon ontstond nadat Q, een gebruiker op 4chan, de theorie in 2017 lanceerde en anonieme volgers (de Anons) het massaal gingen aanhangen.

Dat chatforum is een internetplatform waarop gebruikers dankzij anonimiteit vrijuit spreken, extreme ideeën uiten en niet of nauwelijks verantwoording hoeven te nemen. Met haar onderzoek op dit platform verschaft Mila inzicht in sentimenten die leven in groepen die normaliter niet worden bereikt met sociaalwetenschappelijk onderzoek en die in een polariserende samenleving steeds groter lijken te worden.

Het gebruik van dit soort fora is groot. Mensen zijn voor discussies niet langer aangewezen op de lokale gemeenschap maar kunnen gelijkgestemden over de hele wereld opzoeken. Behalve door anonimiteit kenmerkt 4chan zich ook door kortstondigheid. Berichten zijn slechts tijdelijk te zien en leiden alleen een langer leven als ze opvallend zijn. Om op te vallen posten mensen vaak berichten die opruien of choqueren.

Als jury roemen we Mila's lef om op 4chan onderzoek te doen. De laureaat heeft de mores en gebruiken van het forum eigen gemaakt, ethische toestemming verkregen en de benodigde data verzameld. Aan de hand van twee bekende sociaalwetenschappelijke theorieën, de sociale-identiteitstheorie en de geïntegreerde bedreigingstheorie, heeft Mila onderzocht hoe verschillende bevolkingsgroepen door forumgebruikers worden gecategoriseerd en gelabeld. Ook is ze nagegaan hoe de voornamelijk negatieve labels en attitudes worden gerechtvaardigd in discussies.

De jury heeft waardering voor veel aspecten van de scriptie. De laureaat schrijft uitmuntend. In de inleiding van haar scriptie zet ze haar theoretische kader uiteen en in lijn daarmee heeft ze vervolgens kwalitatieve data verzameld. De jury juicht het toe dat deze scriptie gebruik maakt van een redelijk omvangrijke steekproef van 4chan berichten. Mila verzamelde daarvoor een week lang, 's morgens en 's avonds, alle berichten op /pol/-forum van 4chan over immigranten, vluchtelingen en migratie. Alleen chats met minstens tien reacties werden meegenomen in haar analyse. Na zeven dagen had Mila 1.818 berichten afkomstig uit 22 discussies verzameld. Het voordeel van haar aanpak was dat ze de werkelijke discussies kon analyseren, waarbij er geen sprake was van sociale wenselijkheid. Veel lof hebben we daarbij voor de aandacht die de laureaat heeft voor de ethiek en het datamanagement van haar onderzoek.

Haar bevindingen geeft ze gedegen en genuanceerd weer. Het blijkt dat 4chan gebruikers vaak refereren naar het blanke ras als wij en naar immigranten als zij. De meeste gebruikers kunnen

worden gekarakteriseerd als extreemrechts. Immigranten vormen volgens hen een bedreiging voor de economische positie van blanken. Immigranten worden daarnaast ook als een bedreiging voor de veiligheid gezien. De meeste gebruikers denken dat immigranten vijandig zijn en totaal andere normen en waarden hebben. De 4chan gebruikers plaatsen immigranten onderaan de sociale hiërarchie en noemen hen veelal onmenselijke, dieren, verkrachters, dieven en terroristen. Dergelijke typering wordt op 4chan gebruikt om vooroordelen over immigranten en het witte privilege te rechtvaardigen. Gebruikers op het platform roepen ook op tot het deporteren van immigranten en tot een burgeroorlog. Dat een dergelijke oorlog in de Verenigde Staten niet ver weg is, heeft de bestorming van het Capitool begin januari 2021 laten zien.

De jury is ervan overtuigd dat de laureaat met haar opleiding een uitstekende basis heeft gelegd voor een mooie toekomst als sociale wetenschapper. Deze scriptie verdient volgens de jury navolging. Deze scriptie doet ons begrijpen hoe de anonimiteit en kortstondigheid van berichten 4chan tot een haatmachine maken waar complotdenken en radicaal-rechtse en antisemitische sentimenten welig tierden. Dat is een belangrijke, afschuwelijke boodschap. Met dank aan Mila Bammens.

Beste Mila en beste Michèle Bal, haar begeleider aan de Universiteit Utrecht, van harte gefeliciteerd met het winnen van de Jan Brouwer Scriptieprijs 2021 voor maatschappijwetenschappen.

Prof. dr. C.J.I.M. (Kène) Henkens, themaleider Werk en Pensioen NIDI, hoogleraar veroudering, pensionering en levensloop UMC Groningen, bijzonder hoogleraar pensioensociologie Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. S. (Sandra) van Thiel, hoogleraar publiek management Erasmus Universiteit Amsterdam, oud-hoogleraar publiek management Radboud Universiteit Nijmegen

Prof. dr. D.R. (René) Veenstra, hoogleraar sociologie Rijksuniversiteit Groningen, directeur onderzoeksschool ICS

De jury vergaderde online op 14 december 2020 onder leiding van KHMW-directeur Dr. J.Th.M. (Hans) van der Schoot, in de aanwezigheid van Prof. mr. A. Soeteman, oud-secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen der Maatschappij, Drs. S. (Saskia) van Manen/S. (Saskia) de Boer.